

Ärendenr
2023-000110

Riktlinjer för beredning av motioner, medborgarförslag och initiativärenden

Tibro kommun

Beslutat av:	Kommunfullmäktige 2024-06-17 § 80
Gäller för:	Samtliga nämnder
Gäller från och med:	2024-07-01
Formaliareviderat:	
Dokumentägare:	Kommunsekreterare

Innehållsförteckning

Riktlinjer för beredning av motioner, medborgarförslag och initiativärenden	3
1 Inledning	3
2 Motioner	3
2.1 Kommunstyrelsens beredning av motioner	3
2.2 Nämndernas och bolagens beredning av motioner	4
3 Medborgarförslag	5
3.1 Kommunstyrelsens, nämndernas och bolagens beredning av medborgarförslag.....	5
3.2 Kommunstyrelsens och nämndernas beslut om medborgarförslag	6
4 Initiativärenden	7
4.1 Beslut vid sammanträdet då initiativärendet väcks	7
4.2 Beslut vid sammanträdet då initiativärendet hanteras efter beredning	8

Riktlinjer för beredning av motioner, medborgarförslag och initiativärenden

1 Inledning

De här riktlinjerna förklarar hur beredningen av motioner, medborgarförslag och initiativärenden ska gå till samt hur förslag till beslut ska formuleras. Riktlinjerna kompletterar kommunfullmäktiges arbetsordning samt kommunstyrelsens och nämndernas reglementen, genom att förtydliga arbetet med beredningen.

Ledamöter och tjänstgörande ersättare i kommunfullmäktige har rätt att lämna motioner. Motionsrätten gäller enskilda ledamöter och inte ett parti. Motioner beslutas alltid av kommunfullmäktige.

Personer som är folkbokförda i Tibro kommun har rätt att lämna medborgarförslag. Medborgarförslag kan beslutas av kommunfullmäktige, men kommunfullmäktige kan också överlåta till kommunstyrelsen eller en nämnd att besluta om förslaget.

Innan kommunfullmäktige fattar beslut måste dock motionen eller medborgarförslaget beredas. Enligt kommunallagen bör beredningen göras så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes (det vill säga anmäldes vid kommunfullmäktiges sammanträde).

Ledamöter i kommunstyrelsen och nämnder har så kallad initiativrätt. Den rätten regleras i 4 kap. 20 § kommunallagen (2017:725) där det framgår att "Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden". Detta innebär en möjlighet för ledamöter i en nämnd eller kommunstyrelsen att väcka ett ärende med exempelvis förslag om att något ska utredas eller genomföras.

2 Motioner

I samband med att en motion anmäls till kommunfullmäktige beslutar fullmäktige alltid att överlämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

2.1 Kommunstyrelsens beredning av motioner

Kommunstyrelsen har det övergripande beredningsansvaret för motioner och inhämtar vid behov synpunkter och förslag till beslut från en eller flera nämnder eller kommunala bolag. Enligt kommunallagen ska en motion beredas av den nämnd som motionen berör innan den avgörs i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen lämnar ett förslag till beslut till kommunfullmäktige enligt något av följande alternativ:

- **Att bifalla motionen**
om kommunstyrelsen anser att förslaget i motionen bör genomföras.
- **Att bifalla delar av motionen**
om kommunstyrelsen anser att endast vissa delar av förslaget i motionen bör genomföras. Det är viktigt att det tydligt framgår vilka delar som föreslås bifallas respektive avslås (eller anses besvarade).
- **Att anse motionen besvarad**
om kommunstyrelsen anser att förslaget i motionen ligger helt i linje med ett arbete eller utredning som redan pågår.
- **Att avslå motionen**
om kommunstyrelsen inte anser att förslaget i motionen bör genomföras.

2.2 Nämndernas och bolagens beredning av motioner

Nämnd eller bolag som fått en motion skickad till sig från kommunstyrelsen ska lämna sin syn på förslaget i motionen. Förslag till beslut till kommunfullmäktige ska innehålla något av följande alternativ:

- **Att bifalla motionen**
om nämnden/bolaget anser att förslaget i motionen bör genomföras.
- **Att bifalla delar av motionen**
om nämnden/bolaget anser att endast vissa delar av förslaget i motionen bör genomföras. Det är viktigt att det tydligt framgår vilka delar som rekommenderas bifallas respektive avslås (eller anses besvarade).
- **Att anse motionen besvarad**
om nämnden/bolaget anser att förslaget i motionen ligger helt i linje med ett arbete eller utredning som redan pågår.
- **Att avslå motionen**
om nämnden/bolaget inte anser att förslaget i motionen bör genomföras.

I beskrivningen av ärendet ska det finnas en förklaring till nämndens/bolagets ställningstagande. Därtill ska ärendet också innehålla den information som är viktig att känna till för att ett korrekt beslut ska kunna fattas i ärendet. Om motionens förslag innebär konsekvenser för nämndens/bolagets ekonomi ska det framgå av svaret om en eventuell finansiering kan prioriteras inom givna ekonomiska ramar eller inte.

Det är också viktigt att nämnden/bolaget fokuserar på att ta ställning till motionens förslag, och inte på att genomföra förslaget. I de fall en motion innehåller ett förslag som innebär att en mer omfattande utredning behöver genomföras för att kunna ta ställning till motionärens förslag är det viktigt att fokus läggs på om frågan ska utredas eller inte. Om fullmäktige beslutar att frågan ska utredas genom att bifalla motionen, ges ett särskilt utredningsuppdrag till ansvarig nämnd.

Om det i samband med beredningen av en motion uppstår frågor gällande innehållet i förslaget ska motionären kontaktas för att feltolkningar eller andra eventuella missförstånd ska kunna undvikas.

3 Medborgarförslag

I samband med att ett medborgarförslag anmäls till kommunfullmäktige beslutar fullmäktige om ett av följande alternativ:

- Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen, nämnd eller bolag för beredning för att sedan beslutas i fullmäktige.
- Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen eller nämnd för beslut.

3.1 Kommunstyrelsens, nämndernas och bolagens beredning av medborgarförslag

Kommunstyrelsen, nämnden eller bolaget ska lämna sin syn på förslaget. Förslag till beslut till kommunfullmäktige ska innehålla något av följande alternativ:

- **Att bifalla medborgarförslaget**
om kommunstyrelsen/nämnden/bolaget anser att medborgarförslaget bör genomföras.
- **Att bifalla delar av medborgarförslaget**
om kommunstyrelsen/nämnden/bolaget anser att endast vissa delar av medborgarförslaget bör genomföras. Det är viktigt att det tydligt framgår vilka delar som föreslås bifallas respektive avslås (eller anses besvarade).
- **Att anse medborgarförslaget besvarat**
om kommunstyrelsen/nämnden/bolaget anser att medborgarförslaget ligger helt i linje med ett arbete eller utredning som redan pågår.
- **Att avslå medborgarförslaget**
om kommunstyrelsen/nämnden/bolaget inte anser att medborgarförslaget bör genomföras.

I beskrivningen av ärendet ska det finnas en förklaring till ställningstagandet. Därtill ska ärendet också innehålla den information som är viktig att känna till för att ett korrekt beslut ska kunna fattas i ärendet. Om förslaget innebär konsekvenser för kommunstyrelsens/nämndens/bolagets ekonomi ska det framgå av svaret om en eventuell finansiering kan prioriteras inom givna ekonomiska ramar eller inte.

Det är också viktigt att kommunstyrelsen/nämnden/bolaget fokuserar på att ta ställning till innehållet i medborgarförslaget, och inte på att genomföra förslaget. I de fall ett medborgarförslag innebär att en mer omfattande utredning behöver genomföras för att kunna ta ställning till förslaget är det viktigt att fokus läggs på om frågan ska utredas eller inte. Om fullmäktige beslutar om att frågan ska utredas genom att bifalla medborgarförslaget, ges ett särskilt utredningsuppdrag till ansvarig nämnd.

Om det i samband med beredningen av ett medborgarförslag uppstår frågor gällande innehållet i förslaget ska förslagsställaren kontaktas för att feltolkningar eller andra eventuella missförstånd ska kunna undvikas.

3.2 Kommunstyrelsens och nämndernas beslut om medborgarförslag

I de fall kommunfullmäktige överlåtit till kommunstyrelsen eller en nämnd att fatta beslut om medborgarförslaget görs detta utifrån att bifalla, bifalla delar av förslaget, anse förslaget besvarat eller avslå utifrån förklaringarna nedan. Ärendet avgörs då alltså i kommunstyrelsen eller nämnden och inte i kommunfullmäktige, och enligt bestämmelserna om medborgarförslag i kommunstyrelsens eller nämndens reglemente. Kommunstyrelsen/nämnden ska besluta enligt något av följande alternativ:

- **Att bifalla medborgarförslaget**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att medborgarförslaget bör genomföras.
- **Att bifalla delar av medborgarförslaget**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att endast vissa delar av medborgarförslaget bör genomföras. Det är viktigt att det tydligt framgår vilka delar som rekommenderas bifallas respektive avslås (eller anses besvarade).
- **Att anse medborgarförslaget besvarat**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att medborgarförslaget ligger helt i linje med ett arbete eller utredning som redan pågår.
- **Att avslå medborgarförslaget**
om kommunstyrelsen/nämnden inte anser att medborgarförslaget bör genomföras.

Det är också viktigt att kommunstyrelsen/nämnden fokuserar på att ta ställning till innehållet i medborgarförslaget, och inte på att genomföra förslaget. I de fall ett

medborgarförslag innebär att en mer omfattande utredning behöver genomföras för att kunna ta ställning till förslaget är det viktigt att kommunstyrelsen/nämnden fokuserar på om frågan ska utredas eller inte.

Om medborgarförslaget innebär konsekvenser för kommunstyrelsens/nämndens ekonomiska finansieringen framgå i beslutet.

Om det i samband med beredningen av ett medborgarförslag uppstår frågor gällande innehållet i förslaget ska förslagsställaren kontaktas för att feltolkningar eller andra eventuella missförstånd ska kunna undvikas.

4 Initiativärenden

Varje ledamot i kommunstyrelsen eller en nämnd får väcka ärenden i kommunstyrelsen/nämnden.

4.1 Beslut vid sammanträdet då initiativärendet väcks

Vid det sammanträde då initiativärendet väcks beslutar kommunstyrelsen/nämnden hur ärendet ska behandlas enligt något av följande alternativ:

- **Att ge förvaltningen i uppdrag att bereda initiativärendet**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att ärendet ska beredas.
Förvaltningen får i uppdrag att bereda ärendet och återkomma med förslag till beslut till ett senare sammanträde. Beredningstiden ska som utgångspunkt vara fem månader. Om beredningstiden sträcker sig över perioden juni-augusti bör beredningstiden dock förlängas.
- **Att bifalla initiativärendet**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att det redan på förhand står klart att förslaget i ärendet ryms inom kommunstyrelsens/nämndens ansvarsområde och är något som kommunstyrelsen/nämnden vill ska genomföras. Beslut om att bifalla ett initiativärende i det här skedet kräver ingen beredning.
Kommunstyrelsen/nämnden formulerar då också ett uppdrag till förvaltningen. Om uppdraget ska redovisas för kommunstyrelsen/nämnden görs det som ett nytt ärende.
- **Att bifalla delar av initiativärendet**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att endast vissa delar av ärendet bör genomföras. Det är viktigt att det tydligt framgår vilka delar som rekommenderas bifallas respektive avslås (eller anses besvarade).

- **Att anse initiativärendet besvarat**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att det redan på förhand står klart att förslaget i ärendet ligger helt i linje med ett arbete eller utredning som redan pågår. Beslut om att anse initiativärendet besvarat i det här skedet kräver ingen beredning.
- **Att avslå initiativärendet**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att det redan på förhand står klart att förslaget i ärendet inte ryms inom kommunstyrelsens/nämndens ansvarsområde, eller är något som kommunstyrelsen/nämnden inte vill ska utredas vidare. Beslut om att avslå ett initiativärende i det här skedet kräver ingen beredning.

Anledningen till att kommunstyrelsen/nämnden kan besluta om att bifalla eller avslå ett nämndinitiativ utan föregående beredning är att det inte finns något beredningstvång för ärenden i kommunstyrelsen/nämnderna. Detta skiljer sig således från hanteringen av motioner och medborgarförslag, eftersom ärenden i kommunfullmäktige ska ha beretts innan beslut enligt 5 kap. § 26 kommunallagen. Det är dock viktigt att påtala att ärenden i kommunstyrelsen/nämnderna också bör beredas inför beslut. Beslut utan föregående beredning, beslutsunderlag samt överblickbara konsekvenser är inte att rekommendera.

4.2 Beslut vid sammanträdet då initiativärendet hanteras efter beredning

När ärendet kommer tillbaka till kommunstyrelsen/nämnden efter förvaltningens beredning beslutar kommunstyrelsen/nämnden enligt något av alternativen nedan. Förvaltningens förslag till beslut ska också vara enligt något av dessa alternativ:

- **Att bifalla initiativärendet**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att förslaget i ärendet ska genomföras. Kommunstyrelsen/nämnden formulerar då också ett uppdrag till förvaltningen. Om uppdraget ska redovisas för kommunstyrelsen/nämnden görs det som ett nytt ärende.
- **Att bifalla delar av initiativärendet**
om kommunstyrelsen/nämnden anser att endast vissa delar av ärendet bör genomföras. Det är viktigt att det tydligt framgår vilka delar som rekommenderas bifallas respektive avslås (eller anses besvarade).
- **Att anse initiativärendet besvarat**
Om kommunstyrelsen/nämnden anser att förslaget i ärendet ligger helt i linje med ett arbete eller utredning som redan pågår.

- **Att avslå initiativärendet**

om kommunstyrelsen/nämnden anser att förslaget i ärendet inte ryms inom kommunstyrelsens/nämndens ansvarsområde, eller är något som kommunstyrelsen/nämnden inte vill ska genomföras.

I beskrivningen av ärendet ska det finnas en förklaring till ställningstagandet. Därtill ska ärendet också innehålla den information som är viktig att känna till för att ett korrekt beslut ska kunna fattas i ärendet. Om ärendet innebär konsekvenser för kommunstyrelsens/nämndens ekonomi ska det framgå av svaret om en eventuell finansiering kan prioriteras inom givna ekonomiska ramar eller inte.

Det är också viktigt att kommunstyrelsen/nämnden fokuserar på att ta ställning till innehållet i initiativärendet, och inte på att genomföra förslaget. I de fall ett initiativärende innebär att en mer omfattande utredning behöver genomföras för att kunna ta ställning till förslaget är det viktigt att fokus läggs på om frågan ska utredas eller inte. Om kommunstyrelsen/nämnden beslutar om att ärendet ska utredas genom att bifalla initiativärendet, ges ett särskilt utredningsuppdrag till förvaltningen.